

El Mallol

Sant Hipòlit de Voltregà

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Carrer del Mallol, 4-6
Emplaçament	Al tram inicial del carrer del Mallol, prop de l'encreuament amb el carrer de la Tramuntana
Alçada:	534m

Coordenades:

Latitud:	42.01702
Longitud:	2.23592
UTM Est (X):	436737
UTM Nord (Y):	4651948

Classificació

Número de fitxa	08215 - 1
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Rehabilitat.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIL
Observacions protecció:	BCIL per Acord Ple Consell Comarcal 01/07/2010 / Núm. CPCC: 305-I
Número inventari	IPA 23642
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Sant Hipòlit de Voltregà
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat

Data de registre de la ds., 25/01/2020 - 01:00

fitxa:

Data de la darrera revisió: dt., 31/03/2026 - 11:56

Descripció

Edifici cantoner de grans dimensions completament reformat. Presenta una planta rectangular distribuïda en planta baixa, pis i golfes, amb la coberta de teula àrab de dos vessants, el carener perpendicular a la façana principal i una lluernia rectangular al bell mig de l'estructura. La façana principal, orientada a migdia, compta amb una obertura d'arc rebaixat a la planta baixa que dona pas al cancell que integra el portal d'accés principal, rectangular i emmarcat amb carreus de pedra. Al pis també s'obren dues grans obertures d'arc rebaixat emmarcades amb un pilar bastit amb carreus de pedra i les impostes motllurades. Entremig hi ha un rellotge de sol rectangular pintat damunt del revestiment de la façana, amb el gnòmon de vareta de ferro i la numeració aràbiga. Està coronat amb un plafó semicircular motllurat, que alhora es troba integrat a la cornisa que emmarca superiorment només les dues obertures. Les golfes compten amb una galeria oberta a l'exterior mitjançant obertures rectangulars, que estan disposades de forma esglaonada seguint els vessants de la coberta. Estan separades mitjançant uns perfils metàl·lics i delimitades amb una barana d'acer correguda. El parament està rematat amb un ràfec sostingut amb bigues de fusta. La façana de llevant presenta obertures rectangulars als dos nivells inferiors. Les de la planta baixa han estat completament reformades, mentre que les del pis tenen els emmarcaments bastits amb carreus de pedra i les llindes planes monolítiques gravades amb els anys 1753 i 1760, i unes creus centrals damunt del calvari. Aquests finestrals tenen sortida a tres balcons simples delimitats amb baranes de ferro, destacant només el de l'extrem de ponent, que compta amb la llosana de pedra motllurada original. Al pis hi ha petites finestres quadrades reformades. La façana està rematada amb una cornisa motllurada i un ràfec d'obra sostingut amb mènsules motllurades també. De la façana de ponent, destaca el pou adossat mitjançant un volum semicircular amb accés des del primer pis. També destaquen tres de les finestres d'aquesta planta, d'obertura rectangular i amb els emmarcaments bastits amb carreus de pedra i les llindes planes monolítiques gravades amb l'any 1774 i una creu central damunt del calvari (només en dues de les tres finestres). La resta d'obertures han estat reformades, tot i que destaquen els ampits motllurats en algunes finestres de les golfes. El parament està rematat amb un ràfec sostingut amb mènsules de fusta. En general, la construcció és bastida en pedra, còdols, maons i tàpia i presenta els paraments arrebossats i pintats de color groc, amb un sòcol de còdols de pedra a la façana de ponent i un altre de pedra i fragments de maons a la de llevant.

Observacions:

L'interior de l'edifici està completament reformat, tot i que es manté bona part de la seva distribució original disposada en tres crugies rectangulars. La planta baixa compta amb una gran volta catalana central bastida amb rajols, i interrompuda per una volta d'aresta emblanquinada a la zona on es comuniquen les tres crugies. Del vestíbul destaca el paviment de mosaic bastit amb petits còdols de riu i les portes de fusta de les diverses cambres. Tant la planta baixa com els pisos superiors compten amb diverses obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i amb les llindes planes monolítiques (les del primer pis estan gravades amb l'any 1752 i una creu central). Les escales d'accés als pisos superiors són de tres trams i estan bastides amb pedra de la zona. En destaca el pou, de planta circular i amb accés des d'un dels replans, que està bastit amb maons. Compta amb un bassi rectangular de pedra, una destacable politja de fusta i una portella de fusta també. Els pisos superiors estan completament oberts i comunicats, adaptats als usos actuals i amb disseny actual. Tot i això, també es conserven fragments dels murs de tàpia originals vistos i restes dels estucats i pintures originals de la construcció. Cal destacar, en una de les cambres de la primera planta, l'antiga vidriera de la façana de migdia que ha estat reconvertida en un armari interior. Es tracta d'un gran finestral de fusta amb els vidres acolorits en verd i morat, amb la combinació de diferents textures i relleus. Altres

noms relacionats amb l'edifici: casal Serinanell, casa pairal d'Orís.

Història

La primera referència documental relacionada amb l'edifici apareix en el fogatge de l'any 1497. En aquest document, la casa apareix mencionada com "Mayol", en el lloc de "Sanct Ipolit lo Major" i dins de la vegueria de Vic. De fet, en aquest mateix document, hi ha constància d'un parell de personatges vinculats a la parròquia de "St. Ipolit lo Major", dins "lo terme de terme de Sant Martí de Sobremunt", anomenats "Anthoni Mayol" i "en Mayol" (Iglésies, 1992: 254). Posteriorment, en el fogatge de l'any 1553, la construcció apareix mencionada com "Mayoll", en el lloc de Sant Hipòlit i dins de la vegueria de Vic. En aquest mateix document hi ha constància també d'un personatge vinculat a la parròquia i terme de "St. Ipolit" anomenat "Gabriel Mayoll", alhora que també es menciona en "Joan Mayoll del Mas" dins de la Sagrera de la parròquia (Iglésies, 1979: 453). A finals del segle XVI, dins de les actes redactades pel notari Pere Molas entre els anys 1582 i 1585, es menciona als pagesos Joan Mallol i Jaume Joan Mallol (Anglada, 2008: 76). De moment és la primera referència documental del cognom Mallol, tal i com la coneixem actualment. L'any 1789, els pagesos propietaris d'alguns dels masos de la vila de Sant Hipòlit van iniciar un plet denunciant els abusos que patien les seves terres per part dels vilatans (tallaven llenya, s'emportaven els aglans per alimentar als porcs, feien malbé les collites). Un dels afectats era l'Hipòlit Mallol, propietari dels masos Mallol i Pou. Demanaven que se'ls declarés amos absoluts dels boscos que estaven dins de les seves propietats i que se'ls eximís l'obligació de permetre llenyar a les seves terres als habitants de Sant Hipòlit. La sentència reial, datada l'any 1793, va afavorir aquests terratinents, tot i que amb l'obligació de subministrar llenya al terme de Sant Hipòlit (García et al., 2010: 130). Malgrat aquesta sentència, la segregació dels termes de Sant Hipòlit i Les Masies de Sant Hipòlit l'any 1796 la va deixar sense efecte. En relació a aquest procés, cal dir que a l'"Auto de División" dels termes municipals del Voltreganès dictat aquell mateix any, les cases i heretats de can Pubill Camps, el Mallol i la Sala quedaven incloses dins de la jurisdicció de Les Masies, tot i que a la segona meitat del segle XIX foren retornades a Sant Hipòlit (Anglada, 2008: 105-106). I és precisament en aquest moment, l'any 1853, que la casa del Mallol va passar a mans de la família Serinanell (posteriorment, Puigserinanell), que en mantindria la propietat fins a finals del segle XX (Anglada, 2008: 76). Amb el pas del temps, l'edifici fou abandonat com a habitatge, tot i que pels voltants dels anys 70 del segle XX, la planta baixa es destinà a cort de porcs. De mica en mica va caure en un estat progressiu de deteriorament fins que a finals de la centúria, l'ajuntament n'adquirí la propietat i evità el seu enderrocament. La rehabilitació de la casa es va englobar dins del Pla de Barris, un programa de la Generalitat de Catalunya que busca la millora de barris, àrees urbanes i nuclis que requereixen una atenció especial. De fet es va dur a terme una rehabilitació integral de tot el barri del Mallol. Abans de la restauració, la casa tenia un cos adossat a l'extrem sud-oest (per on hi havia l'accés principal a l'edifici des del carrer del Mallol) i un pati tancat a la seva banda de migdia, entre d'altres elements actualment desapareguts. Ambdues estructures foren enderrocades i, en el seu lloc, es va construir la plaça pavimentada que dona accés a l'actual façana principal. A l'interior, les diferents estances i cambres han estat batejades amb els noms de diferents oficis de l'època. Finalment, la Casa del Mallol fou inaugurada el 23 de novembre de l'any 2019 com a casa de cultura. L'actual plaça ubicada davant de la façana principal de la casa i el seu entorn s'acabaren de rehabilitar a principis del 2020.

Bibliografia

ANGLADA I ARBOIX, Emília (2008). Noms propis del Voltreganès. Vic: Eumo Editorial, Centre d'Estudis del Voltreganès, p. 75-76, 98, 105-106, 124. GARCÍA HERMOSILLA, Carles [et al.] (2010). Les Masies de Voltregà. Un riu d'història. Vic: Eumo Editorial; Manlleu: Museu Industrial del Ter; Les Masies de Voltregà: Ajuntament de la Masies de Voltregà, p. 130-131. IGLÉSIES, Josep (1979). El fogatge de

1553. Estudi i transcripció. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, Dalmau, p. 453. IGLÉSIES, Josep (1992). El fogatge de 1497. Estudi i transcripció. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, Dalmau, p. 254. SERRALLONGA, Joan; VILA, Assumpta; ESPADALER, Ramon (1986). Sant Hipòlit de Voltregà dins la història. Vic: Eumo, p. 192. SERRALLONGA, J.; CROSAS, C.; CASAS, P.; SERRA, L. (2014). Sant Hipòlit de Voltregà, l'empenta d'un poble. Vic: Ajuntament de Sant Hipòlit de Voltregà, Eumo Editorial, Museu del Ter, p. 63, 107-109, 138. SERVEIS TÈCNICS MUNICIPALS (2019). "Catàleg de béns a protegir". Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Sant Hipòlit de Voltregà. Document per a l'aprovació definitiva, setembre 2019. Codi identificador: 01.01.EA. [Http://www.santhipolitdevoltrega.cat/](http://www.santhipolitdevoltrega.cat/) [Consulta: 25-01-2020]. [Http://invarquit.cultura.gencat.cat/](http://invarquit.cultura.gencat.cat/) [Consulta: 25-01-2020]. [Https://www.gnomonica.cat/index.php/inventari/inventari-10742](https://www.gnomonica.cat/index.php/inventari/inventari-10742) [Consulta: 25-01-2020].

